

ZAPISNIK

sa 20. sjednice Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore,
održane 16. jula 2013. godine

Sjednica je počela 16. jula 2013. godine u 10.10 časova.

Predsjedavao je Aleksandar Damjanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici: Zoran Vukčević, Zoran Jelić, Rešid Adrović, Filip Vuković, Damir Šehović, Almer Kalač, Strahinja Bulajić, Milutin Đukanović, Srđan Milić i Mladen Bojanić.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici: Fatmir Gjeka i Nebojša Medojević.

Sjednici su, u svojstvu predstavnika predlagača, prisustvovali: Branislav Prelević - predsjedavajući Odbora Regulatorne agencije za energetiku, Novak Medenica - direktor Regulatorne agencije za energetiku i Dragutin Martinović - član Odbora Regulatorne agencije za energetiku.

Sjednicu je, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, pratio predstavnik NVO „Institut alternativa“, Goran Krivokapić.

Rad sjednice su pratili predstavnici medija.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED

1. IZVJEŠTAJ O STANJU ENERGETSKOG SEKTORA CRNE GORE U 2012. GODINI;
2. IZVJEŠTAJ O RADU SAVJETA ZA FINANSIJSKU STABILNOST U 2012. GODINI;
3. PREDLOG ZAKLJUČAKA POVODOM RAZMATRANJA IZVJEŠTAJA O RADU CENTRALNE BANKE CRNE GORE ZA 2012. GODINU;
4. PREDLOG ZAKLJUČAKA POVODOM RAZMATRANJA IZVJEŠTAJA O RADU KOMISIJE ZA KONCESIJE ZA 2012. GODINU i
5. TEKUĆA PITANJA

* * *

Prva tačka - IZVJEŠTAJ O STANJU ENERGETSKOG SEKTORA CRNE GORE U 2012. GODINI

U uvodnom obrazloženju, predsjedavajući Odbora Agencije, Branislav Prelević, upoznao je Odbor sa stanjem u energetske sektoru u Crnoj Gori u 2012. godini.

U raspravi su učestvovali poslanici: Strahinja Bulajić, Aleksandar Damjanović, Milutin Đukanović, Mladen Bojanić, Zoran Vukčević i Srđan Milić.

Odbor je, nakon rasprave, odlučio da podnese Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

Predsjedavajući Odbora Regulatorne agencije za energetiku, Branislav Prelević u uvodnom obraćanju ukazao je da Godišnji izvještaj ima za cilj da pruži detaljnu sliku stanja i dešavanja u energetske sektoru Crne Gore u toku 2012. godine, kao i uticaj tih dešavanja na ostvarivanje ciljeva energetske politike. S tim u vezi, Odbor se upoznao sa sastavnim elementima Izvještaja koji se odnose na: energetske resurse i kapacitete, nalaze iz nadzora energetske sektora, investicije u energetske sektoru, finansijsko poslovanje energetske subjekata kao i stanje i aktivnosti na tržištu električne energije. Takođe, Prelević je predstavio ključne novine koje su obilježile prethodnu godinu a koje se odnose na: uvođenje novih metodologija obračuna cijena i tarifa energetske djelatnosti i potrošačkih cijena; usporavanje procesa razdvajanja Elektroprivrede Crne Gore (EPCG) od operatora distributivnog sistema kao jedan od uslova za razvoj konkurentnog tržišta električne energije; uvođenje novih brojila na daljinsko očitavanje, kao i projekat tehničke pomoći za implementaciju Sporazuma o energetske zajednici.

Odbor je ocijenio da Izvještaj o stanju energetske sektora Crne Gore za 2012. godinu na transparentan način daje prikaz stanja energetske sektora Crne Gore kao i da je metodološki drugačiji u odnosu na prethodne sa većim brojem statističkih pokazatelja.

Odbor je, ocjenjujući stanje u energetske sektoru, konstatovao da gubici električne energije na distributivnoj mreži u 2012. godini iznose 541,07 GWh i da su isti veći za 9,99%, u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 491,9 GWh. Ukazano je na neophodnost identifikovanja uzroka zbog kojih je došlo do povećanja gubitaka. Konstatovano je da su prethodnu godinu obilježile visoka uvozna zavisnost elektro-energetske sektora, visoke tržišne cijene i visoki troškovi uvoza uvezene električne energije zbog energetske deficita. Takođe, iskazano je nezadovoljstvo zbog toga što postupak pravnog razdvajanja EPCG i operatora distributivnog sistema nije izvršen u skladu sa zakonskom obavezom(01.01.2013.godine).

Tokom rasprave postavljena su pitanja koja su se odnosila na: rezultate poslovanja EPCG u 2012. godini kao i stanje duga za električnu energiju; mogućnost kompenzacije duga za električnu energiju između EPCG i lokalnih samouprava kao što je to uradila opština Budva; nadzor nad radom energetske subjekata posebno u dijelu koji se odnosi na kontrolu kvaliteta goriva; gubitke na prenosnoj mreži i komercijalne gubitke električne energije; postojanje potencijalnog nalazišta ugljovodonika i ukupne

rezerve uglja; smanjenje emisije CO2 kao ključnog preduslova za snižavanje štetnih uticaja globalnog zagrijavanja; nedovoljnu iskorišćenost obnovljivih izvora energije; iskorišćavanje energetskeg potencijala vjetra kroz projekat izgradnje vjetroelektrana na Krnovu; visinu troškova zarada, naknada i ostalih ličnih primanja kada je u pitanju poslovanje Crnogorskog elektroprenosnog sistema gdje je trošak za zarade oko dva miliona eura iznad odobrenog, kao i izdavanje licence preduzeću Montenegro Bonus d.o.o Cetinje za glavnog državnog snabdijevača električnom energijom.

Članovi Odbora izrazili su očekivanja a predstavnici RAE ukazali da se dug KAP-a ne može i neće kompenzovati preko povećanja cijena električne energije za krajnje korisnike. Polazeći od informacija koje je RAE u prethodnom periodu dostavila Odboru, a odnose se na postupanje energetskeg subjekata po nalogima RAE, članove Odbora je interesovalo da li navedeni subjekti i dalje ne postupaju po istim. Shodno navedenom, a polazeći od inicijative RAE za izmjene Zakona o energetici, zbog ograničenja u postojećem zakonu, Odbor će inicirati izmjenu navedenog zakona u cilju definisanja pitanja oduzimanja licenci energetskeg subjektima i ovlašćenja RAE za preduzimanje mjera u slučaju kada energetskeg subjekat ne poštuje zakon.

Takođe, na Odboru je bilo mišljenja da bi izvještaj trebao da sadrži i uporedne podatke kupovne moći stanovništava i cijene električne energije u zemaljama regiona kako bi se utvrdilo koliko se KWh električne energije može dobiti za prosječnu zaradu.

Povodom razmatranja Izvještaja najavljena je mogućnost podnošenja zaključaka.

Odbor je, sa šest glasova „za“, dva „protiv“ i tri „uzdržana“ glasa, odlučio da predloži Skupštini da usvoji Izvještaj o stanju energetskeg sektora Crne Gore za 2012. godinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Almer Kalač.

Druga tačka - IZVJEŠTAJ O RADU SAVJETA ZA FINANSIJSKU STABILNOST U 2012. GODINI

Na osnovu člana 11 stav 1 Zakona o Savjetu za finansijsku stabilnost, Odbor se upoznao sa Izvještajem o radu Savjeta za finansijsku stabilnost u 2012. godini i aktivnostima ovog tijela usmjerenih na sprječavanje ili ublažavanje sistemskih rizika u finansijskom sistemu Crne Gore kao cjeline i konstatovao da pruža informacije koje se odnose na mnoge sektore privrede i može poslužiti prilikom rasprave o bitnim pitanjima koja se tiču ekonomije Crne Gore.

Odbor je naročito značajnim ocijenio informacije na strani 16, 18 i 21 predmetnog izvještaja a koje se odnose na negativne trendove u međunarodnom okruženju-razmjenu robe, usluga i kapitala sa inostranstvom kao i indikatore ocjene realnog sektora crnogorske privrede.

Treća i četvrta tačka - PREDLOZI ZAKLJUČAKA

U odnosu na tačku 3 i 4 dnevnog reda, koje se odnose na Predlog zaključaka povodom razmatranja Izvještaja o radu Centralne banke Crne Gore za 2012. godinu i

Predlog zaključaka povodom razmatranja Izvještaja o radu Komisije za koncesije za 2012. godinu, predsjednik Odbora podsjetio je da je to obaveza Odbora shodno zaključcima sa plenuma.

S tim u vezi, na 19. sjednici Odbora koja je održana 12. jula 2013. godine dogovoreno je da članovi Odbora putem mejla dostave predloge zaključaka povodom razmatranja Izvještaja o radu za 2012. godinu Centralne banke Crne Gore i Izvještaja o radu Komisije za koncesije za 2012.

Polazeći od navedenog, poslanik Aleksandar Damjanović, je u formi nacrtu dostavio slijedeće **zaključke**:

Nacrt zaključaka povodom razmatranja Izvještaja o radu Centralne banke Crne Gore za 2012. godinu

- 1) Uzimajući u obzir negativan finansijski rezultat bankarskog sektora u 2012. godini u iznosu od 56,5 miliona evra, kao i konstataciju da su glavni uzroci negativnog finansijskog rezultata visoki operativni troškovi banaka, neophodno je ograničiti iste primjenjujući postojeće zakonske mehanizme od strane Centralne banke Crne Gore;
- 2) u cilju sistemskog definisanja - ograničenja najviše ugovorene kamatne stope (prosječna ponderisana efektivna aktivna kamatna stopa za banke je iznosila 9, 47%, a za mikrofinansijske institucije čak 28,48%) potrebno je da Vlada Crne Gore, u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore predloži izmjene Zakona o obligacionim odnosima;
- 3) imajući u vidu da, shodno zakonu, Centralna banka Crne Gore daje preporuke Vladi u oblasti ekonomske politike, potrebno je da Izvještaj sadrži analizu Centralne banke o stepenu i efektima primjene tih preporuka od strane Vlade;
- 4) u odnosu na mjere prema bankama i drugim institucijama, neophodno je da uz povećanje transparentnosti informacija o preduzetim mjerama , Centralna banka u potpunosti primjenjuje postojeće zakonske mogućnosti, uključujući i mogućnost plaćanja novčanog iznosa od strane banaka;
- 5) zbog veoma ozbiljne ekonomsko - finansijske situacije u Crnoj Gori, koja se, između ostalog ogleda i u podacima koji su prezentovani od strane Centralne banke u Izvještaju o radu za 2012. godinu, a tiču se pokazatelja stanja javnog duga, budžetskog deficit, negativnog finansijskog rezultata privrede i banaka itd. neophodno je da Centralna banka dostavlja Izvještaj o radu polugodišnje, koristeći zakonska rješenja, kako bi Skupština, na bazi informacija iz izvještaja, mogla pravovremeno donositi odluke iz svoje nadležnosti;
- 6) takođe je neophodno, da imajući u vidu najavljene izmjene i dopune Zakona o budžetu za 2013. godinu koje predviđaju dodatna zaduženja, a time i dalji rast javnog duga, Centralna banka dostavi Skupštini, odnosno matičnom odboru mišljenje oko najavljenih izmjena zakona;

- 7) ostvarujući princip solidarnosti sa ostalim djelovima sistema, preporučuje se da Centralna banka nastavi sa mjerama racionalizacije i smanjenja troškova poslovanja i da o tome izvijesti matični odbor.

Nacrta zaključaka povodom razmatranja Izvještaja o radu Komisije za koncesije za 2012. godinu

- 1) Zbog činjenice da je u 2012. godini ostvaren prihod od koncesija u iznosu od 12,70 mil. evra što je za 13 miliona evra manje nego u 2011. godini kada je isti bio u nivou od 25,70 mil. evra, neophodno je utvrditi uzroke ovako drastičnog pada prihoda, koristeći poslovničke mehanizme nadzora Skupštine, odnosno nadležnog odbora;
- 2) neophodno je povećanje nadzora nad ovom oblašću, kao i odgovornost, odnosno transparentnost u radu nadležnih institucija u oblasti koncesija kroz izmjene Zakona o koncesijama, na način da se Izvještaj o radu Komisije ubuduće dostavlja Skupštini na usvajanje;
- 3) u cilju efikasnog praćenja izvršavanja ugovorenih obaveza iz ugovora o koncesijama, kao i blagovremenog raskidanja ugovora sa koncesionarima koji ne poštuju ugovorne obaveze (raskinuto svega 18 ugovora ili 10% svih ugovora registrovanih na dan 31.03.2013. godine) potrebno je izmijeniti postojeća zakonska rješenja u smislu da Komisija za koncesije ima kontinuirani uvid u rad nadležnih organa koji prate i kontrolišu izvršavanje ugovorenih obaveza i da o tome detaljno izvještava Skupštinu Crne Gore;
- 4) s obzirom da je u Izvještaju o radu, prezentiran podatak da je po osnovu naknade za priređivanje igara na sreću naplaćeno u 2012. godini ukupno 3.319.092,83 evra, a da po podacima Uprave za igre na sreću ukupna koncesiona naknada u 2012. godini iznosi 5.516.262,74 evra, neophodno je utvrditi uzroke neslaganja i o tome izvijestiti matični odbor Skupštine Crne Gore;
- 5) u dijelu primjene Zakona o koncesijama kojim je definisano usmjeravanje dijela koncesione naknade opštinama, a shodno zakonom kojim se uređuje način finansiranja jedinica lokalne samouprave potrebno je da Vlada Crne Gore izvijesti Skupštinu o primjeni zakona, s obzirom na primjedbe velikog broja opština da im se ne usmjerava, odnosno kasni sa usmjeravanjem pripadajući dio koncesionih naknada.

Dogovoreno je da članovi Odbora putem mejla do 22. jula 2013. godine (do 16:00 časova) obavijeste Službu Odbora o eventualnim predlozima za izmjenu i dopunu nacrta teksta zaključaka, kako bi na narednoj sjednici Odbor iste utvrdio.

Peta tačka - TEKUĆA PITANJA

- a) Predsjednik Odbora obavijestio je članove da im je dostavljen (na klupama podijeljen) pregled materijala koji su usmjereni Odboru kao i materijala koji prema Planu rada Odbora treba da budu dostavljeni tokom jula. Pregled materijala sadrži i predlog termina za održavanje sjednica Odbora.
- b) U odnosu na tačku 3 ocjena i stavova Odbora povodom razmatranja Izvještaja DRI o reviziji garancija Vlade Crne Gore izdatih u 2010. i 2011. godini, predsjednik Odbora je konstatovao da je od subjekata revizije (Ministarstvo finansija, Ministarstvo ekonomije i Komisija za kontrolu državne pomoći) do sada je samo Komisija za kontrolu državne pomoći obavijestila Odbor o sprovođenju preporuka DRI (dopis podijeljen na 19. sjednici održanoj 12. jula 2013. godine). Predsjednik je takođe podsjetio da do 25. jula 2013. godine, subjekti revizije treba da obavijeste Odbor o preduzetim mjerama i namjeravanim aktivnostima o realizaciji preporuka DRI.
- c) Dogovoreno je da se na narednoj sjednici Odbora utvrdi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici koji je Služba Odbora na bazi onoga što su bile intencije Regulatorne agencije za energetiku i Odbora za ekonomiju, finansije i budžet. Takođe, dogovoreno je da se navedeni predlog još jednom dostavi poslanicima putem mejla.

* * *

Sjednica je završena u 13.05 časova.

Broj: 00-63-7/13-

SEKRETAR ODBORA
Nađa Vukićević, s.r

PREDSJEDNIK ODBORA
mr Aleksandar Damjanović,s.r

20. sjednica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, održana 16. jula 2013. godine
REZULTATI GLASANJA

O PREDLOGU AKTA			
NAZIV AKTA	„ZA“	„PROTIV“	„UZDRŽAN“
IZVJEŠTAJ O STANJU ENERGETSKOG SEKTORA CRNE GORE U 2012. GODINI	Zoran Vukčević Zoran Jelić Rešid Adrović Filip Vuković Damir Šehović Almer Kalač	Milutin Đukanović Strahinja Bulajić	Srđan Milić Aleksandar Damjanović Mladen Bojanić